

LÄHEMAD ÜRITUSED

Kolmapäeval, 9. jaanuaril kell 12.00 – ESAS seltsipäeval Eesti Spordimuuseumis on loodetavasti võimalus kuulata korvpallijuttu Rocki meeskonna peatreenerilt Gert Kullamäelt.

Teisipäeval, 15. jaanuaril kell 17.00 – ESAS Tallinna osakonna õhtu TLÜ raamatukogu kohvikus (Rävala pst 10) toimub Tiit Karuksi sissejuhatava ettekande järel arutelu Eesti spordi vahendamisest ajakirjanduses ja spordikirjanduses viimase 20 aasta jooksul.

Esmaspäeval, 28. jaanuaril – Eesti Spordimuuseum tähistab oma 50. sünnipäeva. Selle puhul esitletakse muuseumis Eesti Posti uut tervikasja "Eesti Spordimuuseum 50" ning kogu aasta jooksul toimub mitmeid juubelile pühendatud üritusi. Juba jaanuarikuu lõpus avatakse kaks näitust – "Eesti Spordimuuseum 50" ja lauamängude näitus koostöös Tartu Mänguasjamuuseumiga. Täpsem ürituste info avaldatakse spordimuuseumi kodulehel.

Kolmapäeval, 13. veebruaril kell 12.00 – ESAS seltsipäev Eesti Spordimuuseumis, kus tähistatakse **Johannes Laidvere** 110. sünniaastapäeva.

Teisipäeval, 19. veebruaril kell 17.00 – ESAS Tallinna osakonna õhtul TLÜ raamatukogu kohvikus (Rävala pst 10) kannab Aarand Roos ette oma uurimistulemused teemal „Eestimaalased Vene spordis“.

Neljapäeval, 14. veebruaris kell 12.00 – XVIII Pärnu spordiajaloo päev (Lõuna tn 18), külaliseks **Gerd Kanter**

Kolmapäeval, 6. märtsil kell 12.00 – ESAS seltsipäev Eesti Spordimuuseumis, on kavas rääkida põneva esinejaga talispordi teemadel.

Teisipäeval, 19. märtsil kell 17.00 – ESAS Tallinna osakonna õhtul TLÜ raamatukogu kohvikus on külaliseks kahtlemata huvitav persoon.

NB! NB! NB! Teatajas ilmunud informatsiooni ESAS ürituste kohta palume võtta osalemise kutsena, sest postikulude kokkuhoiu vajaduse tõttu ei pruugi iga ürituse kohta eraldi kutset järgneda. Täpsemat infot palume jälgida ESMi kodulehelt – www.spordimuuseum.ee/eesti--spordiajaloo-selts

ESAS TEGEVUSKAVA 2013. AASTAKS

1. ORGANISATSIOONILINE TEGEVUS

1.1. Seltsi tegevuse propageerimine ja liikmeskonna laiendamine	pidev	juhatus
1.2. Koostöö EOK-ga Eesti spordiajaloo uurimise edendamiseks ja spordi üldajaloo koostamiseks.	pidev	juhatus
1.3. Koostööprojektid spordiajaloo tegelevate isikute ja organisatsioonidega	pidev	juhatus
1.4. Spordiala liitudes spordiajaloo uurijate (toimkondade) ellukutsumise ja alade ajaloo uurimise taotlemise jätkamine	pidev	juhatus
1.5. Oma tegevuse info levitamine internetis (ESM koduleheküljel), selle pidev täiendamine ja uuendamine	pidev	juhatus ja S. Randoja
1.6. Seltsi täiskogu koosolekute ettevalmistamine ja läbiviimine	8. mai ja 28. nov.	juhatus

2. SELTSITEGEVUS

2.1. ESAS-i seltsipäevad	graafik	juhatus
2.2. Tallinna osakonna seltsiõhtud	graafik	TO juh.
2.3. Pärnu XVIII spordiajaloo päev	14. veebr.	kohalik aktiiv

3. METOODILINE TÖÖ JA KOOLITUS

3.1. Koolituspäev Tartus	8. mai	juhatus
3.2. Koolituspäev Tallinnas	okt.	TO juhatus
3.3. Suvekool	3.-4. aug.	juhatus

4. UURIMISTÖÖ JA KIRJASTAMINE

4.1. Teataja väljaandmine	iga kv.	E. Mainla
4.3. Toimetiste 10 ja 11 väljaandmise korraldamine koos ESMiga	I-IV kv.	E. Mainla
4.5. Projekti “Eesti spordi aastaraamat 1918–1940” edendamine	I-IV kv.	toimkond

5. MAJANDUSTEGEVUS

5.1. Liikmemaksude kogumine	pidev	laekurid
5.2. Fondidest toetuste taotlemine	pidev	juhatas
5.3. Majandusküsimuste lahendamine	pidev	juhatas

Hea seltsikaaslane! Palun anna 10. jaanuariks juhatusale teada oma arvamustest ja ettepanekutest uue aasta tegevuskava suhtes – mida lisada, muuta, parandada.

XXXVI TEATMEMATERJALI KOGUMISE VÕISTLUS

Eesti Spordimuuseum koostöös Eesti Spordiajaloo Seltsiga kuulutab välja XXXVI spordiajaloolise teatmematerjali kogumise võistluse.

Oleme huvitatud töödest, mis käsitlevad spordiliitude, -ühingute, -seltside, -klubide ja kehakultuurikollektiivide ajalugu, kehakultuuri- ja sporditegevust linnas, maakonnas, alevis ja külas, spordibaaside väljaarendamist, väljapaistvate sportlaste, treenerite, spordijuhtide ja -aktivistide elu ning tegevust jms.

Enne II maailmasõda tegutses Eestis mitusada spordiseltsi ja -osakonda, millede kohta on andmed endiselt veel väga lünklikud või puuduvad hoopis. Teretulnud on materjalid spordi-erialaliitude ja maakondade spordiliitude tegevuse kohta, andmed noorte sportlikust vabaaja veetmisest, skautide-gaidide ja noorkotkaste-kodutütarde sportlikest ettevõtmistest, sporditööst koolides, kõrgemates õppeasutustes jne. Samuti ootab sügavamat käsitlemist Eesti Spordi Keskliidu, Eesti Olümpiakomitee, Kehakultuuri Sihtkapitali Valitsuse (ja nende juhtide) tegevus, spordielu Eesti Kaitseväes, politseis, kaitseliidus, samuti tuletõrje-, haridus-, karskus- ja teistes sporti oma tegevuse osaks pidanud seltsides.

Varasemat perioodi käsitlevate ülevaadete kõrval ootame töid ka traditsioonilistest spordiüritustest (piirkondlikud spordimängud, orienteerumis-üritused, suusamatkad-maratonid, auhinna- ja mälestusvõistlused jne.) ning rahvaspordist.

Nüüd, kus spordisüsteem on pöördunud tagasi 1940. aastal katkenud rajajoontele, on viimane aeg fikseerida ka vahepealse viiekümne okupatsiooni-aasta jooksul juhtunu (kes?, miks?, millal?, kus?, kuidas? jne.), andmaks toiminule tõest hinnangut. Teatavasti olid dokumentaalsed ja statistilised andmed sageli tegelikkust lakeerivad. Ülevaated spordiföderatsioonide, spordiseksioonide ja kehakultuurikollektiivide töö kohta sel perioodil on seetõttu väga oodatud.

Tähelepanuta ei saa jätta ka viimast paarikümnet aastat, spordielu taasiseseisvunud Eestis – spordialaliitude (taas)loomist ja (taas)lülitumist rahvusvahelisse spordiliikumisse, uute ja uuenenud spordiseltside ning -klubide tegevust, uute alade tulekut ja vanade taassündi.

Seekordse võistluse peateemaks on klubisport. Kuidas sporditegevus klubides on olnud organiseeritud, kes on olnud aktiivsed eestvedajad ja kes toekad taganttõukajad? Ka võib olla, et polegi alati ametlikult registreeritud spordiühendusteni jõutud, kuid huviliste ning mõttekaaslaste ring on ometi tegutsenud ja puhunud tuult tiibadesse nii mõnelegi hiljem sporditaevasse tõusnud poisile-tüdrukule, mehele-naisele. Erinevatele kirjalikele allikatele tuginevate uurimuste kõrval on hinnatud ka ainult isiklikele või kogutud mälestustele baseeruvat tööd.

Tööde maht ei ole piiratud. Esitatu väärtust tõstavad illustratsioonid (joonised, skeemid), hea vormistus ja lisamaterjalid (fotod, dokumendid, trükised, esemed jne.). Masinkirja puhul ootame esimesi eksemplare, arvutis vormistatud tööde juurde faile kas CD-l või mõnel muul infokandjal.

Kõik võistlusele laekunud materjalid jäävad spordimuuseumi kogudesse. Paremate tööde autoreid premeeritakse. **Võistlustööde esitamise viimane tähtaeg on 31. märts 2013.** Tööd palume saata või tuua Eesti Spordimuuseumisse Rüütli 15, 51007 Tartu.

KROONIKA

MAAVANEM JAGAS TUNNUSTUST

Tartu maavanem Reno Laidre jagas 2. oktoobril spordimuuseumi olümpiasaalis tunnustust rahvusvahelistelt tiitlivõistlustelt Emajõelinna medaleid toonud veemotosportlastele ja nende treeneritele. Oli ka tõesti põhjust, kuna Üllar Põvvati hoolealustel Sten Kalderil oli ette näidata MM kuldmedal, Art Raudval EM kuldmedal, Rasmus Haugasmäel MM hõbe- ja EM

pronksmedal ja Jüri Jõulul MM pronksmedal. Henry Põvvati õpilane Sken Heidemann sai EMilt pronksmedali. Maavanem kinnitas, et on täielik alus pidada veemotosporti sellel aastal kõige edukamaks spordialaks Tartumaal ja ilmselt ka kogu Eesti ulatuses.

◀ *Tartu kanged veemootorisportlased koos oma autasudega: esireas (vasakult) Sken Heidemann, Art Raudva ja Jüri Jõul; tagareas Rasmus Haugasmägi, Sten Kalder ja treenerid Üllar Põvvat ning Henry Põvvat*

SELTSIPÄEVAL VEEMOTOSPORDIST

Ille Palm

3. oktoobri seltsipäeval Tartus oligi veemotomeeste saavutusi silmas pidades jutuks veemotosport, jutustajaks kolmandat põlve selle ala sportlane Henry Põvvat (*pildil*). Noor mees (sündinud 1982. aastal), kes ise alustas perekonna traditsioone järgides edukat tegelemist veemotospordiga 1994. aastal, rääkis Tartu Kalevi Veemotospordiklubi tegevusest ja saavutustest. Isa Üllar Põvvatiga Kvissentalis kogu aeg kaasas käinud poiss võistles juba järgmisel aastal suurte klassis. Tema parimad saavutused on MMil OSY-400 klassis 5. koht 1999. ja 6. koht 2000. aastal, kusjuures need on saavutatud Üllar Põvvati ehitatud maailmaklassi paatidel. Hiljem on Henry Põvvat pühendunud noorte treenimisele ja samuti paatide ehitamisele. Kuna veemotosport on väga kallis spordiala, ei ole selle kandepind Tartus lai, kuid harrastajad on väga pühendunud. Selle tulemuseks on, et näiteks 2012. aastal võideti kuus tiitlivõistluste medalit, nende seas MM kuld (Sten Kalder OSY-400 klassis) ja EM kuld (Art Raudva T-550 klassis). Ilmneb, et veemotosport on Eesti edukaim spordiala. Emajõgi on ka väga sobiv treenimiskoht – kui siin oled treeninud, saad mujal hakkama. Samal ajal ei ole Emajõgi ega Anne kanal tiitlivõistlusteks kohane. Eestis on sobivad paigad Harku ja Viljandi järv.

Kuna see spordiala polnud kuulajatele eriti tuttav, oli esinejale palju küsimusi.

SELTSIKAASLASELT MAAILMAREKORDID – ÕNNITLEME!

9. oktoobril täitis Nora Kutil (*pildil*), ühel Eesti Spordiajaloo Seltsi auväärsemal liikmel 90. eluaasta. Tähistas ta seda tähtpäeva aga üsna tavatul viisil – maailmarekordite püstitamisega! Tartu Ülikooli staadionile olid tulnud selleks puhuks korraldatud võistlusele osalema ja kaasa elama tunduvalt nooremad kergejõustikusõbrad. Esimesena sündis vanuseklassi 90 eluaastat ja vanemad maailmarekord kettaheites tulemusega 14.16 ja veidi hiljem ka kuulitõukes tulemusega 5.85. Odaviskes tuli leppida vaid Euroopa rekordiga 12.56.

TUNNUSTATI JOONISTUSVÕISTLUSE PARIMAIID

Siim Randoja

Neljapäeval, 12. oktoobril toimunud pidulikule sündmusele olid muuseumi olümpiasaali kogunenud joonistusvõistluse "Pilt olümpiaraamatusse" erinevate vanuserühmade parimad ja eriauhinna võitnud lapsed kui ka nende vanemad ning teised pereliikmed. Aukülalistena kohal olnud Evelin Ilves ja Gerd Kanter muutsid päeva laste jaoks unustamatuks kogemuseks.

Pärast seda kui muuseumi direktor Daimar Lell kõneles Eesti Spordimuuseumi olümpiateemaliste omaloominguvõistluste tugevast traditsioo-

Gerd Kanter ja Evelin Ilves autasustatute keskel ja torti lahti lõikamas

Evelin Ilves demonstreeris Londoni olümpiatõrvikut, tutvus peavarahoidja Kaie Voolaidi ja direktori Daimar Lelle saatel spordimuuseumi fondidega, kus sai hoida ka Torino taliolümpiamängude tõrvikut

nist, Evelin Ilves jagas isiklikke muljeid olümpiatõrvikujooksul osalemisest ning Gerd Kanter vaatas tagasi suurepäraselt lõppenud olümpiamängudele, oligi käes autasustamise aeg. Kõik parimad said tänukirja, kingikoti ja maiustusi ning fotoaparaatide välkudes uhke aplausi saatel tugevad käepigistused aukülaliste poolt. Vanuserühmade parimate töid on olnud igaühel võimalus näha värskelt ilmunud Londoni olümpiaraamatu veergudel.

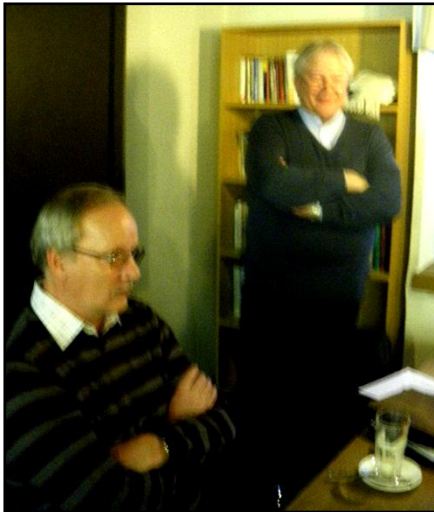
Autasustamise lõppedes asusid Evelin ja Gerd lahti lõikama suurt olümpiarõngastega kaunistatud torti, mille järel said lapsed suu magusaks teha ning kasutada ka ainulaadset võimalust koos nüüdseks juba kahekordse olümpiamedalivõitja Gerd Kanteri ja presidendiproua Evelin Ilvesega koos pilti teha või neilt autogramme paluda. Lisaks avanes kõigil harukordne võimalus oma käega olümpiatõrvikut katsuda ja oma silmaga lähedalt värsket olümpiamedalit vaadata.

KÜLAS OLI KULTUURIMINISTER

Rein Järva

23. oktoobri õhtupoolikul oli Tallinna osakonna seltsiõhtul tavalisest rohkem seltsiliikmeid. Külaliseks oli Tiit Karuksi, muide meie seltsi kõige värskema liikme, vahendusel palutud kultuuriminister Rein Lang. Valitsuse liige oli osakonna õhtul üldse esmakordselt. Minister, kelle valitsemisalas ka spordiküsimused ja kes ka ise noorpõlves lauatennist mänginud, tegi kohe alguses selgeks spordiseadusest tuleneva tõe: sport on vabade inimeste vabatahtlik tegevus ja riik sporditegevust ei juhi. Küll aga annab riik spordile finantsilist tuge läbi EOK-sse suunatavate vahendite. Seega riigikontrolli arusaam – eraldatavate vahendite eest tiptulemise või – koha saavutamine – ei ole õige. Medalite tellimise aeg on läbi. Ministri hinnangul on Eesti spordisüsteem siiani hästi toiminud, ka EOK ja spordialaliidud on hästi hakkama saanud. Ministeeriumi spordiosakonna üks praegusi põhitegevusi on riigi arvukate spordirajatiste ja sealse tegevuse sisuline kaardistamine. Koolispordi juhtimisel ja vahendite suunamisel näeb minister veel arenguruumi.

Oma küsimustes ministrile keskendusime spordi vahendamise temaatikal. Arutlesime kahel teemal: Eesti spordi häälekandja ja Eesti spordiliikumise üldajalugu. Ministri arvates peaks spordi vahendamine suunduma järjest enam veebipõhiseks, paberväljaande aeg on oma aja ära elanud. Kandvat rolli peaks etendama Sporditeabe sihtasutus EOK juures. Siin meie liikmed oponeerisid ministri arvamusele. Seltsi seisukohalt on oluline spordirahva oma häälekandja taastamine paberkandjal. Väljaanne peaks Eesti sporti kajastama sisulisest küljest, andma analüüsi ja arvamusi. Väljundiks võiks olla väljaanne sihtasutuse Kultuurileht “mütsi all”. Kokkuvõttes rahastaks seda maksumaksja. Selline väljaanne ei pea mingil juhul kopeerima päevalehtede spordikülgi, mis on läinud järjest rohkem ärilistel kaalutlustel “kollasemaks”.

Minister Rein Lang esinemas, Valeri Maksimov (vasakul esiplaanil) ja teised Tallinna spordiajaloolased (parempoolsel pildil) teda kuulamas

Spordiliikumise üldajaloo koostamise küsimuses ministri ja seltsiliikmete mõttekäigud põhimõtteliselt ühtisid. Kavandatav teos peaks olema akadeemilise sisuga monograafia, mis oleks teostatud Eesti ülikoolide teadustööde raames. Selleks impulsi andmiseks lubas minister rääkida ülikoolide juhtidega. Seltsi arvates peaks töö mahtuma tõenäoliselt peagi koostatava “Eesti Vabariik – 100” ettevõtmiste plaani. Sinnamaani jäänud enam kui viie aastaga on monograafia koostamine ja väljaandmine teostatav. Minister vastas ka muudele huvipakkuvatele aktuaalsetele küsimustele nagu Eesti Rahva Muuseumi ehitus ja Mustpeade Maja tagastamine.

KORVPALL ON ÜMMARGUNE

Teatajas oli kirjas lubadus rääkida selle aasta viimastel ESAS seltsipäeval novembrikuus võrkpalliteemadel ja detsembris korvpallist, kuid tegelikkuses kujunes asi välja vastupidiseks.

7. novembril oli Eesti Spordimuuseumis kuulajate ees korvpallurina Eesti naiskonnas mänginud ja hiljem treenerina töötanud Elle Laisaar (*pildil*), kes rääkiski oma esimestest kokkupuudetest korvpalliga koolipõlves, suurde korvpalli jõudmisest Edgar Naaritsa käe all ning pikaaegsest treeneri- ja õppejõutööst maaülikoolis. Korvpallurina on ta seitse korda Eesti meistriks tulnud ning 1959 NSVL rahvaste spartakiaadi ja meistrivõistluste hõbemedali võitnud, siis olnud EPA naiskonna mängiv treener ning töötanud üle kolmekümne aasta (1972–2003) EPA kehalise kasvatuse kateedri ja EMÜ kehakultuurikeskuse õppejõuna.

SÕSARSELTSIL TÄITUS 20 TEGEVUSAASTAT

Rein Järva

Sel aastal täitus Soome Spordiajaloo Seltsil 20 tegevusaastat. Sel puhul peeti 9. novembri pärastlõunal Helsingis Teaduste Majas ajalookonverents, millest võtsid osa ka meie seltsi esindajad Daimar Lell, Enn Mainla ja Rein Järva. Rahvusvahelist mõõdet andis konverentsile juurde Rootsi Spordiajaloo Seltsi esindaja PhD Hans Bolling. Konverentsil kuulati ära kolm ettekannet. Kauaaegne Soome Spordiajaloo Seltsi esimees Leena Laine (kellele omistati sel päeval koos samal ajal sekretäriametit pidanud Kenth Sjöblomiga seltsi auliikme nimetus) rääkis rahvusliku spordiajaloo seltsi sidemeist lähinaabrite Rootsi ja Eestiga ning laiemalt Põhjamaade koostööst. Põhjamaade spordiajaloolaste ühisseminaride algus ulatub 1980. aastatesse, kontaktide algus Eestiga algas 1990. aastatel. Rootsi on ajaloolistes uurimustes olnud eeskäija, sellest rääkis ka nende esindaja. Meie seltsi ja muuseumi poolseid tervitusi tõid kohale seltsi esimees Enn Mainla ja muuseumi direktor Daimar Lell. Viimane tegi ka Eesti poolse ettekande teemal “Mõningaid aspekte Eesti spordiajaloo uurimisest”. Kuigi meie selts on küll kolm aastat vanem kui Soome sõsarselts, peab soomlaste kiituseks mainima nende uurimuste sügavust ning sotsioloogilist ja filosoofilist sisu uurimustes. Selleks annab eeldusi Jyväskylä Ülikoolis juba aastaid ellu kutsutud spordiajaloo õpetamise õppekava.

Pildil (vasakult) Soome Spordiajaloo Seltsi esimees Heikki Roiko-Jokela, Rein Järva, Leena Laine, Daimar Lell, Hans Bolling, Kenth Sjöblom ja Enn Mainla

Emotsionaalselt positiivselt mõjus ka konverentsi ettekannetele järgnenud filmi, mille nimeks “Mälestuste mängudesuvi”, vaatamine. Möödus ju tänavu suvel 50 aastat Soome rahva suurteost – Helsingi olümpiamängude korraldamisest. Järgnenud kohviringis ja rahvuslikku karjala *piirakkat* maitstes sai tugevdatud juba varasemaid ja sõlmitud uusi sidemeid Soome spordiajaloolastega.

KÜLAS KAHEKORDNE MAAILMAMEISTER PRIIT TOMSON

Aime Tobi

20. novembril toimus ESAS Tallinna osakonna järjekordne seltsiõhtu. TLÜ raamatukogu kohvikusaali oli kogunenud 27 seltsikaaslast. Õhtu külaliseks oli Priit Tomson, keda kõigepealt õnnitleti tema äsjase 70. juubeli puhul.

Enne kui jutuots külalisele läks, tegi Rein Järva teatavaks juhatuse liikmete kohtumise vastvalitud EOK presidendi Neinar Seliga. Peateemaks oli võimaluste leidmine Eesti spordi akadeemilise üldajaloo koostamiseks. Hea oli kuulda, et EOK president suhtus teemasse pooldavalt.

Seejärel asuti kuulama 1968. aasta Mexico OM-i pronksi, kahekordse maailmaning kolmekordse Euroopa meistri Priit Tomsoni (vt *pildil*) meenutusi korvpallurikarjäärist. Sissejuhatuseks mainis ta, et peatselt on ilmumas ka tema elulooraamat koostöös Mart Soidroga. Järgnevalt tegi külaline ilmeka ülevaate oma korvpalluriteest (vt *järgmine artikkel*), sekka muidugi põnevamaid hetki paljudelt välisturneedelt. Lisaks korvpallialasele jutule pajatas külaline ka mitmetest telgitagustest lugudest, mis seotud N Liidu koondise peatreeneri Aleksandr Gomelskiga.

Vastates küsimustele märkis kõneleja, et toonastest Nõukogudemaa tipptreeneritest olid mängu parimad analüüsijad ja juhtijad vaieldamatult Ilmar Kullam ja Vladimir Kondrašin (vt *pildil*). Ja ega puudunud küsimused tänasegi Eesti korvpallitaseme kohta. Tema arvates tuleks täiesti eraldi vaadelda ja hinnata rahvuskoondise taset ja klubikorvpalli,

mis on kommertslik ja igal hooajal muutuva koosseisuga.

Seltsiõhtu lõpetuseks korraldati kolmandat korda väike mäluvärskendus. Varasematel kordadel olid teemadeks autosport ja Tallinna osakond. Seekordsetele, Erlend Teemägi koostatud küllaltki oluliste kergejõustikufaktide ja -statistika tundmist nõudvatele küsimustele vastas täpsemalt laudkond Nurgakolmik koosseisus Peep Kruusmaa, Valeri Maksimov ja Jüri Tapper.

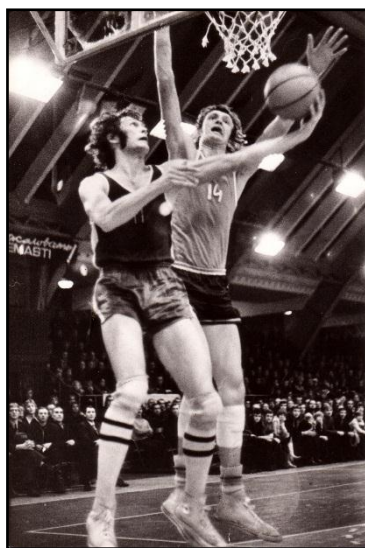
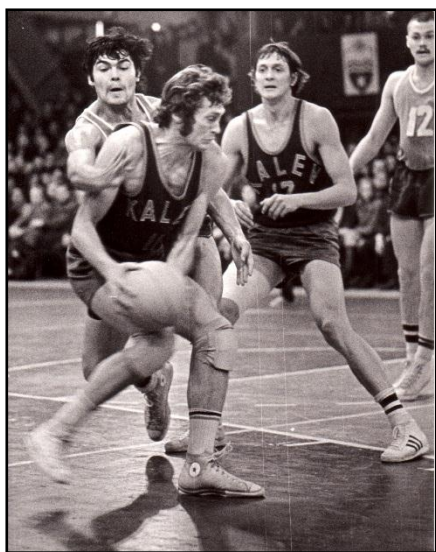
TEENEKAS KORVPALLUR

Rein Järva

Aastanumber siis oli 1958 ja suvine aeg. Tallinna Lastestaadionil olid linna majavalitsuste vahelised mängud korvpallis. Kalamaja poistele spordiringist Kalju astusid ühes mängus vastu Kassisaba poisid spordiringist Reval. Nende seas üks hästi kõhetu pikkade jäsemetega 15aastane poiss, keda hüüti “Kont”. Üheksa aastat hiljem oli see poiss siis juba noormehena korvpalli maailmameister.

Need on siinkirjutaja, tollase Kalju poisi, esimesed mälupildid 20. novembril Tallinna seltsiõhtu külaliseks olnud Priit Tomsonist (*vt pildid allpool*). Praeguseks on ta, hiljuti 70 aasta juubelit pidanud mees, Eesti üks läbi aegade teenekamaid korvpallureid. Muidugi oli Priidul kehalisi eeldusi. Ikkagi tolle aja kohta pikk poiss, parajalt kassilikku lõtvust ja plastilisust liigutustes, juba hakkas tulema ka tollal “moodi” läinud hüppevise. Jaroslav Dudkin ja Rein Kadarpi andsid talle algõpetuse. Saades Mererajooni Spordikoolis Heino Krevaldi käe alla, oli edasine areng kiire tulema. 1960. aastal oli Eesti noormeeste üks tippsaavutusi läbi aegade – MSK meeskond N Liidu noortemeister. Priit seal üks põhitegijaid.

Keskkooli viimases klassis tuli Priit juba Eesti meistriks – meeskonnaks TPI. Sinna, rahva suus “Kopli rauakooli”, sai 1961. aasta sügisel ka paberid sisse viidud. Ega tollal osanud ta küll arvata, et kõige tähtsama paberi – kõrgkooli diplomi – saab ta kätte alles 15 aasta pärast. Aga sinna viieteist aasta pikkusesse eluperioodi mahub see aeg, mille Priit on kuldtähtedega kirjutanud XX sajandi Eesti korvpalli ajalukku. Meenutame siinkohal seda aega järjekorras. Tugev TPI meeskond sai Priidu tulekuga eriti tugevaks. Eesti meeste korvpalliloos ei ole teist sellist meeskonda, kes kuus aastat järjest oleks Eesti meistriks tulnud. Tollane TPI meeskond seda oli. Kullam Tartust nägi ka ära, et ega ainult Liivimaa meestega kõrget mängu N Liidu meistrivõistlustel ei mängi. Lepmetsa järel oli just Tomson see noor mees, kes Tallinnast Tartu Kalevi esinduskoosseisu toodi.

Sellest peale saidki Tartu Kalev ja Eesti koondis sünonüümideks ning Eesti meeste korvpalli vahepeal kraavis olnud vanker hakkas tõusuteed sõitma. Üks põhitõmbajaist “Tommi” – sellise hüüdnime olid nüüd meeskonnakaaslased talle andnud. 1960. aastate lõpus, 1970. aastate alguses oli Eesti spordi rahvuslik uhkus – Kalevi korvpallimeeskond juba üsna N Liidu tipus.

Paralleelset tõusuteed käis ka Priidu enda korvpalluritee. Kronoloogiliselt on selle teekonna tähtsamad alg-, vahe- ja lõpp-punktid: 1961 – Eesti koondises, 1963 – N Liidu noorsookoondise kandidaat, 1964 – selle koondise liige, ka N Liidu üliõpilasmeister, 1965 – N Liidu 2. koondise liige ja Universiaadi hõbe, 1966 – N Liidu põhikoondise liige, 1967 – 1. korda maailmameister, 1. korda EM-meister, ühtlasi N Liidu meistrivõistluste “hõbe”, 1968 – OM-i pronks Mexico City’s, 1969 – 2. korda EM-meister, 1970 – MM-i pronks ja Universiaadi võitja, 1971 – 3. korda EM-meister, 1974 – 2. korda maailmameister. Siia vahele üks veidi halvem aasta 1972, N Liidu koondise liige küll, kuid ebaõnnesõdurina jäeti välja Müncheni OM-i koosseisust. Kuid just seal jagati punasärkidele kulda. 1976 oli lõpp-punkt – suure korvpalliga hüvastijätt.

Nüüd järgnes veel kaheksa aastat harrastuskorvpallurina Harju KEK-i meeskonnas, vahepeal samas koos Raoul Roodasega treeneriameti pidamine. Pärast seda tulid veel mõned aastad spordiametnikuna, keskastme juhina Riiklikus Spordikomitees. Nüüd oleks võinud spordipoolega otsad kokku tõmmata, kuid ei. Tõmme palli peos hoida, korvirõngast rihtida, vastasmängija keha tunnetada olid nii suured, et juba nõ korvpalliseeniori eas algas uus elu palliplatsil. Omaealistega palli tagaajamine väga mitmetes maailma maades, kuhu FIMBA (Rahvusvaheline Korvpalliseenioride Assotsiatsioon) võistlusi planeeris. Siitki tuli sportlaspõlve medalitele kulda-karda veel juurde.

Ka tänasel päeval on Priit oma väarikas eas tahtmist täis ennast platsil teostada, aga “raudmees” (Priit ise teab, mida selle all mõeldakse) peab oma tervist juba hoolsamalt jälgima. Meie kohtumisõhtul ütles ta selge sõna – nüüdseks on korvpalliga kõik.

ESAS AASTAKOOSOLEK JA IX KONVERENTS

Ille Palm

Traditsiooniliselt koguneti seltsi sünnipäeval 28. novembril Eesti Spordimuuseumi. Rohkearvulise osavõtjaskonnaga täiskogu koosoleku avas Enn Mainla, kes tervitas ja õnnitles seltsi 23. aastapäeval. Mälestati lahkunud liikmeid (Aigar Saaliste, Astrid Veltsmaa, Endel Puri ja Raul Orav) ja tutvustati uusi liikmeid (Rein Tammis, Jaak Ulman, Ants Veetõusme, Tiit Karuks ja Anne Tamm). Seejärel andis ta lühikese ülevaate seltsi maikuu täiskogust möödunud poole aasta tegevusest, keskendudes väljaspool pealinna toimunule. Kõigest saab lähemalt muidugi lugeda ka Teatajatest, mis tavapäraselt on jõudnud seltsi liik me

Koosolek käib. Esireas (vasakult) Ants Promet, Uno Aava, Heino Sisask ja Ille Palm, nende taga Malle Ranne ja Nora Kutti

postkasti kord kvartalis, kuid siinkohal siiski lühendatult esimehe poolt räägitust:

„Suve olulisem sündmus oli XI suvekool, mis seekord toimus jälle Võrtsjärve kaldal Vaibas, ikka Paul Kuldkepi ja ta proua lahkel korraldamisel, kuid seekord mitte Nurmeotsa talus, vaid Kolga-Jaani valla puhkemajas. Olümpiaaasta puhul oli esimene koolitund sisustatud Enn Selliku poolt, kellelt kuulsime nii mõndagi varjatut külge N Liidu spordisüsteemi kohta. Teises tunnis koolitas meid regionaalsest sporditegemisest Mulgimaa näitel Viljandimaa spordijuht Ilmar Kütt.

Loomulikult olid spordiajaloo seltsi liikmed osalised veel paljudes spordiajaloolistes ettevõtmistes, mida küll selts otse ise ei korraldanud, kuid mis seltsi liikmete aktiivsel toel ja osalusel teoks said. Regioonidest väärrib endiselt kiitmist Pärnu, kus toimus juba XVII ajaloopäev, mille korraldamise raskus lasus Heldor Kääratsil. Päevale andsid sisu Henn Sepp ja Vambola Rimmel, kelle meenutused ulatusid väga kaugetesse aegadesse, sest tegu oli 90aastaste meestega. Ka väärrib tunnustust Ilmar Taluste, kes oli peakorraldaja ajaloopäeval, kus meenutati Kohtla-Järvel 60 aastat kestnud maadlussporti.

ESAS on olnud jätkuvalt Eesti Spordimuuseumi koostööpartneriks traditsioonilistel teatmematerjali kogumise võistlustel, mis jõudis juba XXXV korrani. Seekord lisandus 65 tööd 66 autorilt, kellest päris paljud on seltsi liikmed, mis lubab endiselt olla rahul, et seltsi osakaal on rõõmustavalt suur. Auhinnasaajatest olidki üle poole seltsiliikmed ja võitjategi hulgas kaks säravamat kohta näpsasid meie seltsikaaslased: Rein Järva ja Ille Palm.

Spordiajaloo teaduslikuma ja rahvusvahelise suhtluse külje pealt oli sellel aastal kõige olulisemaks sündmuseks osalemine Soome sõsarühingu 20.

aastapäeva seminaril, kus meie seltsipoolse ettekande pidas muuseumi direktor Daimar Lell. Käimata jäi seekord ISHPESi konverentsil, sest Rio de Janeirosse sõitu ei kannatanud rahakott välja.

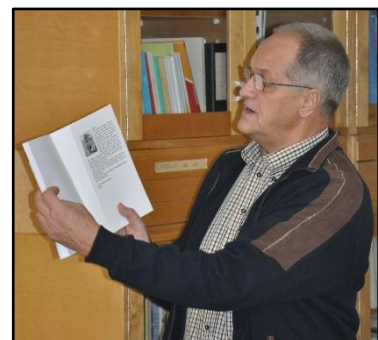
Spordiajalooõbra raamaturiiulisse on ka selle aasta jooksul seltsi liikmetelt jälle lisandunud mõnigi sisukas väljaanne. Tavapäraseks on saanud ja õnneks ka jäänud Eesti Spordi aastaraamat, mis küll seekord ilmus esmakordselt Spordikoolituse ja -teabe sihtasutuse ettevõtmisel, koostajate hulgas ka meie liige Aare Oja, kuid abiliste hulgas on teisigi seltsi liikmeid. Lõpule jõudis Juhan Maidlo aastatepikkuseks veninud pingutus, kuid nüüd on Kalevi ajaloo V köide – „Liidrid” lugeja ees. Margus Sööt koostas raamatu malemeister Hillar Kärnerist. Ka 2012. aastal on nii mõnelgi spordiraamatul väga tuttavaks saanud nimi – Tiit Lääne, kes oli ka koos Enn Hallikuga „Viljandimaa spordiloost 1945-1965” kokkupanijaks, milles ka mitme teise seltsi liikme osa. Vello Lääne paljude tegemiste kõige paksem väljund on üle 1000leheküljeline „Kes on kes? Kes on kus? Kaugete maade eestlased”. Ja üks neid seltsiliikmete tegemiste tunnistusi ole teisigi.”

Lõpetuseks soovis esimees kõigile seltsikaaslastele tervist ja jaksu spordiajaloo talletamisel!

Põhiettekannet täiendas Tallinna osakonna esimees Rein Järva (pildil) ülevaatega seal toimunud. Reeglipärased on olnud seltsiõhtud TÜ kohvikus. Kuna Tallinna osakond oli kohtunud ka kultuurimister Rein Langiga ja tõstatanud tema ees mitmeid eesti spordiga seotud teravaid küsimusi (spordi riiklik rahastamine, spordileht, eesti spordi üldajaloo koostamine), siis peatus ta neil küsimustel pikemalt. Neile probleemidele on ESAS poolt juba varem tähelepanu juhitud, kuid konkreetseid tulemusi seni ei ole. Otsustati, et selts peaks avaldama survet, et ajaloo koostamine jõuaks "Eesti 100" programmi riiklike ürituste rea peale.

Seltsi liige, Eesti kodukaitse ja piirivalve loomisel aktiivselt osalenud Henn Karits (pildil) tutvustas oma äsjailmunud raamatut "Leegitseval piiril", milles ta koos kaasautori Aadu Jõgiaasaga kirjeldab vahetu osavõtjana sündmusi 1990.–1991. aastal. Kuigi raamat ei kuulu spordiraamatute hulka, on autor tuntud võrkpallur, 1968. aasta N. Liidu meister.

Seejärel tegi Enn Manila juhatuse nimel paneku valida seltsi auliikmeks **Vello Lään**, mis leidis üksmeelset heakskiitu. Seejärel andis seltsi esimees üle tunnustuskirjad aasta jooksul silmapaistnud

seltsikaaslastele. Kiidutunnistused said **Evi Krass** ja **Margus Sööt** ning tänukirjad **Uno Aava**, **Rein Järva**, **Juhan Maidlo**, **Ille Palm**, **Aime Pärnakivi**, **Viive Reesar**, **Ilmar Taluste**, **Erlend Teemägi** ja **Rein Tammis**.

Enn Mainlalt on saab tänukirja Aime Pärnakivi, Viive Reesar ja Ille Palm on selle juba saanud

Peale omavahelisele elavale vestlusele kulunud kohvipausi järgnes konverents.

ESAS IX SPORDIAJALOO KONVERENTS

Eesti Spordiajaloo Seltsi seekordse konverentsi üldteema oli „**Esimesed 20 spordiaastat taasiseseisvunud Eestis**“.

Peaettekande „**20 aastat iseseisvat sporti**” tegi **Toomas Tõnise** (pildil), üks Eesti spordi tippjuhtidest kogu sellel perioodil, praegune EOK asepresident. Ettekandja alustas tõdemusega, et iseseisvumise eeldused hakkasid kujunema välja juba 1987. aastast alates ja tõi esile mitmed selged märgid teel vabadusele. Mõned olulisemad: koondise „Eesti sport” moodustamine, spordi arengukontseptsiooni koostamine, Seouli OM-võitjate auks rahvapidu Raekoja platsil ja

Eesti olümpiasportlaste austamine linnahallis Eesti Olümpiakomitee tegevuse taastamine 14. jaanuaril ja Eesti II Spordi Kongressi läbiviimine 16. detsembril

1989, spordiala liitude taastamine ja asutamine, ESK käivitamine 1990. aastal jms. Nii et Eesti iseseisvumise järel olid eeldused olemas koheseks lülitumiseks rahvusvahelisse spordiellu. Ettekandja tegi lühirännaku läbi 20 spordiaasta, mis jääb Albertville ja Barcelona ning Londoni olümpiamängude vahele ja jõudis järeldusele, et kuigi see tee pole olnud konarusteta, on meil põhjust olla oma spordisaavutuste üle uhke.

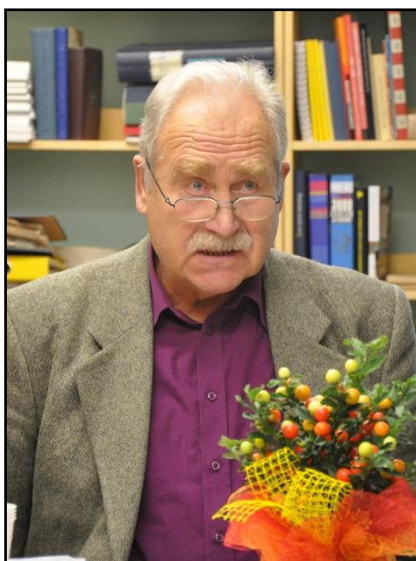
Omariiklikus spordis 20 aasta jooksul mitmes valdkonnas juhtunud analüüsisid seitse järgnevat ettekandjat.

ESS Kalevi esimehe kohusetäitja **Peeter Maspanovi** ettekandest „**ESS Kalev eile, täna, homme**” koorus välja tõsiasi, et paraku Kalev ei suutnud kohaneda turumajanduse tingimustes. Nüüd loodetakse, et kõige raskemad ajad on möödas ja leitakse oma ajalugu vääriv koht Eesti spordisüsteemis.

Pikaaegne maaspordijuht **Ants Saar** oli oma ettekande pealkirjastanud „**Maaspordi ilu ja valu**”, kuid valusatest kohtadest rohkem leidis ta seda ilu, mida sport kätkeb, kui seda tehakse entusiastlikult ja rõõmuga. Jõud on kujunenud oma vabariiklike suve- ja talimängude ning vaheaastatele jäävate valdade ja linnade spordimängudega kõige enam vabariigi spordiliikumist ühendavaks teguriks.

Peeter Maspanov

Ants Saar

Mart Edur

Põhjaketka tegevjuht **Mart Edur** tõi oma ettekandes „**Eesti Dünamo muutuste keerises**” välja põhjused, miks Eesti Dünamost sai Põhjaketka. Üheks peapõhjuseks oli see, et valdavalt osa Dünamo sportlasi seostati ülekohtuselt KGBga ainult sellepärast, et nad kasutasid ära Dünamo pakutavad soodsad sportimisvõimalused. Ka said kuulajad teada, miks Põhjaketka on oma õiguste kaitseks pidanud nii palju kohtuteed käima.

Tartumaa Spordiliidu esimees Andres Põhjala tõi oma ettekandes „**Tartu Spordiliit klubispordi ühendajana**” DO klubi näitel välja kohaliku spordiliidu

asutamise vajaduse ja tegutsemise mõtte. Koos on toekam ja ka häääl kostab kaugemale.

Tuntud kergejõustikuspetsialist **Erlend Teemägi** arutles teemal „**Kas Eestist on saanud kergejõustikuriik?**” Statistikat abiks võttes tõestas ettekandja, et selliseks väiteks annavad alust viimase aja tulemused, mis tõsi, saavad peamist tuge Gert Kanteri pikkadest kettakaartest, aga mitte ainult sellest, sest maailma tipu lähedale küündijaid on teisigi.

Andres Põhjala

*Erlend Teemägi alustas oma ettekannet
Laine Erik-Kallasele 70. juubeli puhul
EKJL auplaadi üleandmisega*

Korvpallifänn **Rein Järva** tegi oma ettekandes „Mäng korvpalliplatsil endine, kuid platsi ümber uut moodi” põhjaliku analüüsi, miks võib nii väita.

Legendaarse rallisõitja **Uno Aava** (pildil) ettekande pealkiri kõlas „**Automospordi taasiseseisvumine ehk "barbarite" ülestunnistus**”. Kuulda sai nii ajaloolist ülevaadet pöördelistest aegadest kui ka seletust, miks selline pealkiri. Nimelt nimetas rahandusminister Jürgen Ligi riigikogu kõnepuldist motosporti barbaarseks spordialaks, mis on šokeerinud kogu motosporidi arvukat toetajaskonda, sportlastest endist rääkimata. Aga pealtvaatajate arvukad hulgad auto- ja mootorrattavõistlustel annavad tunnistust, et motosport läheb rahvale korda.

Konverentsi kuulama tulnud kaugelt rohkem kui poolesajas huvilises tekitasid nii mitmedki ettekandeid tahtmist pikemalt diskuteerida, paraku piiras seda pingeline ajakava. Kuid see huvi on ka selge märk, et nende teemade juurde tuleb veel tagasi pöörduda mõnel järgmisel konverentsil.

ÜLE PIKA AJA VÕRKPALLIST

Ille Palm

Võrkpallist pole ESASi seltsipäevadel kaua aega juttu olnud. Seepärast oli 5. detsembril külas juba kolm aastat Tartu BIGBANKi (endine PERE LEIB) võrkpallimeeskonna peatreener olnud Rainer Vassiljev (*pildil*).

Alles 29-aastane noormees rääkis ladusalt ning kompetentselt enda seosest võrkpalliga, kujunemisest treeneriks ja sellest tööst Tartu esindusmeeskonnaga seoses.

Rakverest pärit poiss alustas võrkpalliga juba 7aastaselt Mati Meriranna juures, läbis mängijana kõik noorteklassi vanusegrupid ja jõudis Eesti noortekoondisesse. Huvitav on seejuures, et tema esimene välisvõistlus toimus juba 10aastaselt Soomes.

Vaatamata edule noorteklassis selgus peagi, et kasvu (177 cm) jääb tõsisema võrkpalli jaoks väheks ja mõte hakkas üha kindlamini liikuma treeneriameti poole. Suure tõuke selleks andis

juba kooliajal treener Meriranna kutse abistada teda Rakvere RIVAALI juures kirjatööga. Peale keskkooli lõpetamist oli Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskond kindel valik. Õppetöö kõrval andis palju kogemusi osalemine treenerina noorte suvelaagrites, ranna- ja saalivõrkpalli noortetreenerina Tartus. Rannavõrkpallis oli tema saavutuseks Oliver Venno – Kristo Kollo viimine Euroopa meistritiitlile U-18 klassis 2007. ja MM tiitlile U-19 klassis 2008. aastal. Selleks ajaks oli ta juba seotud ka Tartu PERE LEIVA meeskonnaga ja 2009. aasta kevadel võttis vastu talle pakutud peatreeneri koha. Ka on ta olnud Avo Keele kutsel abitreeneriks Eesti rahvusmeeskonna juures.

Esinejal tuli vastata kuulajate paljudele küsimustele. Kuid küsijad ei osanud siis nii küsida ja ka ühestki teisest vastusest ei saanud välja lugeda plaani peatreeneri amet maha panna, nagu tänaseks päevaks see juhtunud on.

LONDONI OLÜMPIATÕRVIK SPORDIMUUSEUMIS

Siim Randoja

Olümpiaaasta lõpetuseks jõudis spordimuuseumi väljapanekusse tõrvik, millega Evelin Ilves osales olümpiatõrvikujooksul. Londoni 2012. aasta olümpiamängude tõrvik on kolmnurkne ning valmistatud kullaga kaetud alumiiniumist. Selle 8000 auku meenutavad olümpiatuld kandnud jooksjate arvu. Tõrviku kolmnurkne kuju sümboliseerib muuhulgas kolme olümpiaväärtust, kolme olümpiamoto elementi ning kolmandaid Londonis toimuvaid olümpiamänge. Tõrvikule andis leegi butaan- ja propaangaasi segu.

Olümpiatõrviku jooks algas 18. mail 2012 Plymouth'is ja liikus 70 päeva jooksul üle Suurbritannia. Kokku kandis tõrvikut umbes 8000 inimest, kes said igaüks olümpiatuld kanda vähemalt 300 meetrit. Ühena Eesti esindajatest olümpiatõrvikujooksul osalenud Evelin Ilvesel tuli seoses ühe kohaliku eelmise etapi tõr-

vikukandja puudumisega joosta tihedas seenevihmas kokku 900 meetrit ehk kolm korda enam, kui tule üleandmiseks esialgu planeeritud oli.

MAADLUSMAAILMA SUURKUJU VÄISAS SPORDIMUUSEUMI

Daimar Lell

7. detsembril külastas Eesti Spordimuuseumi üks maadlusajaloo suuri nimesid, kahekordne olümpiavõitja Sergei Beloglazov Venemaalt. Esmakordselt Eestimaad külastanud Sergei Beloglazov oli palutud aukülaliseks 8. detsembril Ahtmes toimunud “Kuldkaru” spordiklubi korraldatud maadlusturniirile “Kuldkaru Open 2012”. Sergei Beloglazov on kahekordne vabamaadluse olümpiavõitja (1980, 1988) kuni 57kg kehakaalus, kuuekordne maailmameister (aastatel 1981–87), viiekordne Euroopa meister (1979–1988), mitmekordne NSV Liidu meister ning mitmete rahvusvaheliste turniiride võitja.

Spordimuuseumiga tutvumisel olid Sergei Beloglazovit (*pilt järgmisel leheküljel*) saatmas Eesti Olümpiakomitee president Neinar Seli, vastne maadlus-

liidu president Priit Piilmann, asepresident Urmas Land ning SK Kuldkaru esindajad Aleksei Hapov ja Sergei Merkulov. Sergei Beloglazov oli meeldivalt üllatunud Eesti maadlejate suursaavutustest olümpiamängudel. Eriliselt avaldas talle muljet Kristjan Palusalu kaks kuldmedalivõitu 1936. aasta Berliini olümpiamängudel ning Martin Kleini

maadlusajaloo pikim matš 11 tundi ja 40 minutit, mille ta pidas medali võitmiseks 1912. aasta Stockholmi olümpiamängudel. “Siia muuseumisse ning selle medali juurde tuleb tuua kõik tänased noored, kes kurdavad, et kuus (!) minutit maadelda käib neile üle jõu”, ütles Beloglazov. Lahkudes tegi olümpiavõitja sissekande spordimuuseumi külalisraamatusse.

OLÜMPIAKONVERENTS RIIAS

Daimar Lell

14. detsembril korraldas Läti Olümpiaakadeemia koostöös Läti Spordimuuseumiga Riias konverentsi "Baltimaade sportlaste esimesed sammud olümpiamängudel", kus oli arutluse all 1912. aasta olümpiamängud Stockholmis ning Eesti ja Läti sportlaste sealt saadud esimene olümpiakogemus.

Nii kogunesidki käesoleva olümpia-aasta lõppakordina Läti ja Eesti spordiajaloolased Läti Spordimuuseumisse, et ühiselt konverentsiga tähistada saja aasta möödumist Stockholmi olümpiamängudest. Neil mängudel Tsaari-Venemaa delegatsiooni koosseisus esmakordselt osalenud siinse regiooni sportlased panid eduka aluse mõlema riigi olümpiatraditsioonidele. Stockholmist

◀ *Tervitussõnu konverentsist osalenutele lausub Läti Seimi liige, aerutamise olümpiavõitja ning 7-kordne maailmameister Ivan Klementjev.*

saabuti koju kohe ka medalitega – eestlane Martin Klein võitis hõbemedali maadluses ning lätlane Haralds Blau pronksmedali laskmises.

Lõbusad delegaadid Eestist Läti Spordimuuseumi ukse ees: (vasakult) Anu Sillastu, Kaie Voolaid, Aune Anton, Kalle Voolaid (taga), Daimar Lell ja Siim Randoja

Martin Kleinist ning 1912. aasta Stockholmi mängudega seotud materjalidest Eesti Spordimuuseumi kogudes tegi konverentsil ettekande spordimuuseumi teadur Anu Sillastu (kaasautor spordimuuseumi peavarahoidja

Kaie Voolaid). Rita Apine (*pildil*) Läti Spordimuuseumist andis aga ülevaate Haralds Blau elust ja tegevusest. Muuhulgas said kuulajad teada, et Blau õppis 20. sajandi alul Tartu Reaalkoolis, tema isa oli aga Tartu ülikooli kasvandik. Ilmselt seetõttu on Blaud varasematel aegadel ka Eesti päritolu sportlaseks peetud. Eesti Spordimuuseumi teadussekretäri Kalle Voolaidi ette-

kanne Stockholmis osalenud kergejõustiklasest Karl Lukist ning tema olümpiareisiaegsest päevikust tekitas lätlastest konverentsil osalejate seas suurt huvi, kuna nende sportlastest keegi olümpiamängude ajal taolist päevikut ei pidanud. Karl Lukk tegutses Stockholmis ka ajakirjanikuna, tehes kaastööd trükiväljaandele “Meie Aastasada”. Stockholmi olümpiamängude kajastamist Läti ajakirjanduses analüüsis oma sõnavõtus Aija Erta, mitmete olümpiateemaliste raamatute autor Gennadi Maritchev andis ülevaate aga vastavateemalistest allikmaterjalidest erinevate riikide arhiivides. Lisaks tutvustas Guntis Vaveris Läti Spordimuuseumist Balti Olümpiakomitee loomist ning tegevust aastatel 1911–1916 ning Aune Anton Eesti ja Läti maavõistluste kulgu ja tulemusi aastatel 1922–1940.

Konverentsipäeva ilmestas valik Eesti Spordimuuseumi sellesuvisest fotonäitusest “Saja aasta tagused olümpiamängud: Stockholm 1912” (*fotol*). Nii mõnigi foto sellelt kutsus Läti kolleegides esile suurt huvi ja tekitas elava arutelu.

IN MEMORIAM

TOOMAS ARING
7.05.1920 – 8.12.2012

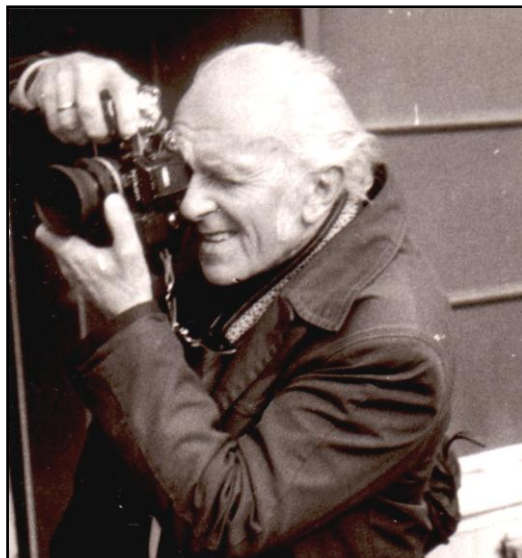
Koolipoisipõlves võimlemisõpetaja Johannes Küti suunamisel sportimist alustanud Toomas Aring jõudis kolmekümnendate lõpupoole omaealiste paremiku kergejõustikus, ujumises, pesapallis ja suusatamises. Ta oli mitmekordne Tallinna koolinoorte meister.

Pärast saatuslikke 1940. aasta juunisündmusi eesti rahvale osaks saanud rängad katsumused ei läinud mööda Aringute perekonnast. Politseiametnikuna töötanud isa arreteeriti ja mõisteti surma, tütar ja kaks poega küüditati, ema (viibis sel hetkel haiglas) saadeti 1951. aastal Kirovi oblastisse perele järele ...

1956. aastal õnnestus Toomas Aringul leida kohalikus ajalehetoimetuses tööd fotograafina. Kümme aastat hiljem, siis juba sundasumiselt naasnuna pakuti talle sama ametit Spordilehes. Tema heatasemelised pildid leidsid avaldamist

ka teistes trükiväljaannetes, sealhulgas Kehakultuuris ja hiljem Sporditähes ning väärisid korduvalt tunnustust kodustel ja rahvusvahelistel fotovõistlustel.

Toomas Aring oli Eesti Ajakirjanike Liidu, Eesti Spordiajakirjanike Liidu ja Eesti Spordiajaloo Seltsi liige.

ÕNNITLEME 2013. AASTA JUUBILARE!

HARRY KASCHAN RICHARD ROODEN EVA KOITLA	⌘ 90 ⌘	13. veebruaril
		20. mail
		30. septembril
GUSTAV KIRISTAJA MALLE TAMMPERE VÄINO VIILUP UNO AAVA HEINO SISASK	⌘ 85 ⌘	15. veebruaril
		24. septembril
		21. oktoobril
		22. novembril
		31. detsembril
EINART ALUS LINDA JAANSON	⌘ 80 ⌘	19. aprillil
		26. juunil
JUHAN SEIN REIN TAMMIS	⌘ 75 ⌘	28. jaanuaril
		14. veebruaril
ANTS SAAR	⌘ 70 ⌘	19. novembril

JAAN SCHAER TOIVO VIILEP HELLE ARTEL	80 65 83	13. juunil 3. augustil 5. augustil
MARION PIISANG HELVE PARMAS	80 60 83	18. mail 9. juunil
TIIT LÄÄNE	80 55 83	21. oktoobril
ARVI MATVEI	80 50 83	26. märtsil
DAIMAR LELL	80 45 83	4. oktoobril
KRISTIINA HÄMELAINEN	80 35 83	20. märtsil

PANE TÄHELE!

ESAS liikmetel on liikmemaksu (mis vastavalt üldkoosoleku otsusele on 4 eurot, pensionäridel 2 eurot aastas) ja toetusi on võimalik tasuta Eesti Spordiajaloo Seltsi **arveldusarvele nr. 10152001602002** SEB pangas või tuua/saata seltsi juhatusele Spordimuuseumi (Rüütli 15, Tartu 51007) kas seltsi esimehele Enn Mainlale (7300754, 56497632, fax 7300763, E-mail: enn@spordimuuseum.ee) või laekur-varahoidjale Rait Männikule (7300771, 5119369, E-mail rait@spordimuuseum.ee), Tallinna osakonna liikmetel oma osakonna laekurile. **Ära unusta liikmemaksu õigeaegselt tasuda!**

□ □ □ □ □ □ □

**Täname Eesti Kultuurkapitali ja AS Tallinna Sadam
seltsi tegevuse toetamise eest!**

□ □ □ □ □

**Kasutatud ESM kodulehel ilmunud materjale.
Fotod: Taavi Kottise, Enn Mainla, Rait Männik, Kalle Voolaid**

□ □ □

**Eesti Spordiajaloo Seltsi Teataja nr. 64
koostas ja toimetas Enn Mainla**